

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ohjeistus

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (myöhemmin lapsen vasu) perustuu varhaiskasvatukseen (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2022).

Lapsen vasussa lähtökohtana tulee olla lapsen etu ja tarpeet. Lapsen vasuun kirjataan, miten suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa toteutetaan kunkin lapsen kohdalla varhaiskasvatuksessa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Inklusiivisiin periaatteisiin kuuluu kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys¹. Lapsen vasuun kirjataan myös lapsen mahdollinen yksilöllinen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki² (myöhemmin lapsen tuki) ja sen toteuttaminen sekä mahdolliset tukipalvelut.

Lapsen vasu on pedagoginen suunnitelma ja osa varhaiskasvatuksen pedagogisen dokumentoinnin prosessia. Lapsen vasu on kehittyvä asiakirja ja muodostaa jatkumon lapsen varhaiskasvatukseen osallistumisen ajan. Jatkumolla tarkoitetaan sitä, että lapsen vasuun pedagogiselle toiminnalle kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet ovat ajankohtaisia ja oleellisia lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Laadittavassa lapsen vasussa huomioidaan myös mahdollisen aiemman lapsen vasun tavoitteet ja niiden toteutuminen.

Lapsen vasu laaditaan jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle. Lapsen vasua laadittaessa on tärkeä tuntee lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät lapsen, huoltajan ja henkilöstön havainnot ja näkemykset. Lapsen vasuun kirjattavat tavoitteet kuvaavat sitä, miten pedagogisella toiminnalla edistetään lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia sekä ryhmässä toimimista. Laadimisesta ohjaavat myös laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sekä oppimisen alueet. Lisäksi laatimisessa huomioidaan lapsen kielellinen, kulttuurinen ja katsomuksellinen tausta. Lapsiryhmän toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen sekä oppimisympäristöjen ja toimintakulttuurin kehittämisessä lähtökohtana ovat lasten vasuista nousevat tavoitteet. Lapsen vasuun kirjattavat tavoitteet asetetaan henkilöstön pedagogiselle toiminnalle.

Lapsen osallistuessa esiopetuksen lisäksi täydentävään varhaiskasvatukseen, voidaan varhaiskasvatukseen liittyvät pedagogisen toiminnan tavoitteet ja huomioitavat asiat kirjata lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Lapsen esiopetussuunnitelmaan tulee kirjata lapsen vasun sisällöt täydentävän varhaiskasvatukseen osalta. Mikäli esiopetuksen oppimissuunnitelmaa ei laadita, laaditaan lapsen vasu, jossa voidaan ottaa huomioon esiopetuksen tavoitteet sekä miten esiopetuksessa tuetaan lapsen oppimista, kasvua ja hyvinvointia. Tehostettua tukea saavan lapsen oppimissuunnitelmassa ja erityistä tukea saavan lapsen HOJKS:ssa otetaan esiopetuksen lisäksi annettava varhaiskasvatukseen huomiioon esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaisesti. Esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen osalta mahdollinen tuki tulee yhteensovittaa esiopetuksessa annettavan tuen kanssa ja kirjata lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

¹ Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, luku 1

² Varhaiskasvatukseen (540/2018) 15 a § ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, luku 5

1.12.2022

Lapsen vasuprosessin vaiheet

Lapsen vasuprosessiin sisältyy eri vaiheita. (ks. kuva Lapsen vasun jatkumo):

- **Valmistaudutaan** huomioimalla henkilöstön havainnot sekä lapsen ja huoltajan näkökulmat, sovitaan lapsen vasuprosessin aikataulu ja vastuut.
- **Laaditaan** suunnitelma:
 - o käydään Lapsen vasu -keskustelu huoltajan kanssa
 - o arvioidaan aiemmin laaditun lapsen vasun toteutumista ja suunnitellaan tulevaa
 - o huomioidaan moniammatillinen ja monialainen yhteistyö
 - o kirjataan tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi sekä mahdolliset muut lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvät asiat.
- **Keskustellaan** ja sovitaan, miten lapsen vasuun kirjatut tavoitteet huomioidaan ryhmän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- **Arvioidaan** ja tarkennetaan tavoitteita ja toimenpiteitä osana toiminnan jatkuvaa kehittämistä.

Lapsen vasuprosessiin osallistuvat lapsen opetuksesta, kasvatuksesta ja hoidosta vastaavat henkilöt heidän koulutuksensa, työnsä ja vastuidensa mukaan yhdessä huoltajan ja lapsen kanssa. Lapsen vasuprosessiin osallistuvat tarpeen mukaan myös lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat muut asiantuntijat ja tarvittavat tahot. Mahdollisimman monipuolisen näkökulman muodostamiseksi henkilöstö keskustelee huoltajan ja muiden tarvittavien tahojen kanssa lapsesta tekemistään havainnoista ennen lapsen vasun laatimista.

Lapsen vasu päiväkodissa

Päiväkodeissa varhaiskasvatuksen opettaja tai varhaiskasvatuksen erityisopettaja vastaa lapsen vasuprosessin suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista yhteistyössä muun henkilöstön kanssa. Lapsen vasun laatimisesta ja arvioinnista vastaa varhaiskasvatuksen opettajaksi kelpoinen henkilö. Lisäksi varhaiskasvatuksen opettajan vastuulla on ryhmän toiminnan suunnittelu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmiin perustuen. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden tai niiden toteuttamisen arviointiin tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksen opettaja ja/tai varhaiskasvatuksen erityisopettaja vastaa monialaisen yhteistyön suunnittelusta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista lapsiryhmän muun kasvatuksesta vastuussa olevan henkilöstön kanssa. Varhaiskasvatuksen sosionomin osaamista voidaan hyödyntää erityisesti lasten ja perheiden palvelujärjestelmän tuntemuksen osalta³. On erittäin tärkeää, että moniammatillisen tiimin havainnot, näkemykset ja tiedot huomioidaan lapsen vasuprosessissa.

Lapsen vasu perhepäivähoidossa

Perhepäivähoidossa lapsen vasuprosessin ohjauksella on tärkeä merkitys. Ohjauksesta voi vastata esimerkiksi perhepäivähoidon ohjaaja, päiväkodin johtaja tai varhaiskasvatuksen opettaja paikallisen päätöksen mukaan. Varhaiskasvatuksen opettaja tai varhaiskasvatuksen erityisopettaja voi osallistua perhepäivähoidossa olevan lapsen vasuprosessiin sekä lapsen tuen suunnitteluun ja arviointiin. Perhepäivähoitaja vastaa lapsen vasuun kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisesta osana ryhmän toimintaa.

³ Varhaiskasvatuslaki 23 §

1.12.2022

Yhteistyö huoltajan ja lapsen kanssa

Osana lapsen vasun laadintaa keskustellaan lapsen huoltajan kanssa. Suositeltavaa on, että henkilöstö ohjaa huoltajaa valmistautumaan keskusteluun etukäteen. Lapsen mielipide ja toiveet tulee selvittää ja huomioida suunnitelmaa laadittaessa. Tavoitteena on, että lapsi osallistuu ja tulee kuulluksi lapsen vasun laadinnan ja arvioinnin kaikissa vaiheissa. Henkilöstön vastuulla on etsiä sopivat keinot lapsen näkökulmien selvittämiseksi sekä kehittää tapoja, joilla lapset voivat vaikuttaa toiminnan sisältöihin.

Monialainen yhteistyö

Lapsen vasun laatiminen ja arviointi tehdään tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä⁴ sosiaali- ja terveyspalveluiden asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyökäytännöt ja periaatteet sovitaan lastenneuvolan, lastensuojelun, kasvatus- ja perheneuvolan ja muiden sosiaalitoimen palvelujen kanssa. Monialainen yhteistyö toteutetaan ensisijaisesti huoltajan suostumuksella ja sitä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus.

Lapsen vasu salassa pidettävänä asiakirjana ja tietojen siirto

Lapsen vasu on salassa pidettävä⁵. Lähtökohtaisesti lapsen vasun tietoja siirrettäessä pyydetään lupa lapsen huoltajalta. Varhaiskasvatustilanne mahdollistaa kuitenkin varhaiskasvatuksen järjestämisen kannalta välttämättömien tietojen siirtämisen salassapidon estämättä. Järjestämisen kannalta välttämätön tieto voi liittyä esimerkiksi lapsen tarvitsemiin tukitoimiin tai turvallisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Varhaiskasvatuksen järjestäjällä on oikeus saada tällaista välttämätöntä tietoa muilta varhaiskasvatuksen järjestäjiltä tai esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiselta tai ammattihenkilöltä. Jos lapsi siirtyy toisen varhaiskasvatuksen järjestäjän varhaiskasvatukseen, järjestämisen kannalta välttämätön tieto voidaan siirtää aiemman ja nykyisen järjestäjän välillä. Tiedonsiirron tavoitteena on turvata lapsen edun mukaisen varhaiskasvatuksen toteutuminen.

Lapsen vasu on pysyvästi säilytettävä asiakirja ja se täytyy arkistoida oleellisine liitteineen Kansallisarkiston päätöksen mukaisesti⁶. Sosiaali- ja terveydenhuollosta saapuvia lausuntoja ei säilytetä erikseen varhaiskasvatuksen asiakirjakokonaisuudessa, vaan ne arkistoidaan sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yhteyteen.

Lääkehoitosuunnitelman huomioiminen lapsen vasussa

Siltä osin kuin lääkehoitosuunnitelmaan sisältyvät tiedot ovat välttämättömiä lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseksi, kirjataan ne lapsen vasuun.

Hallinnollinen päätös osana lapsen vasuprosessia

Lapsen vasua hyödynnetään tehtäessä hallinnollista päätöstä annettavasta tehostetusta tai erityisestä tuesta tai yleisen tuen tukipalveluista. Mikäli lapsen tuen tarvetta on arvioitu lapsen vasussa, tulee arviointi huomioida annettaessa tehostetun tai erityisen tuen hallinnollista päätöstä tai päätöstä yleisen tuen tukipalveluista. Lapsen vasua päivitetään hallinnollisen päätöksen sisällön mukaisesti.

⁴ Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, luku 3.3. ja 5.3

⁵ Varhaiskasvatustilanne 40 §

⁶ Kansallisarkisto 2018 (KA/13089/07.01.01.03.01/2018): 1.8.2017 alkaen pysyvä digitaalinen säilytys kaikilla digitaalisessa muodossa olevilla aineistoilla. Huomioi myös ohjeistus ennen 1.8.2017 muodostuneilla aineistoilla tai sen jälkeen muodostuvilla analogisilla aineistoilla. Lisätietoa [Kuntaliiton sivuilta](#)

1.12.2022

Lapsen vasun mallilomakkeen ohjeistus

1. Perustiedot

Perustietoihin kirjataan lapsen ja huoltajan tai muun laillisen edustajan nimet, yhteystiedot ja puhelinnumerot. Yhteydenpitoon liittyvät lisätiedot voivat esimerkiksi olla yhteishuoltajuuteen tai turvakieltoon liittyviä asioita.

2. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen

Tässä tarkoituksena on varmistaa, että lapsella ja huoltajalla on mahdollisuus osallistua suunnitelman laadintaan ja arviointiin.

2.1 Laatimisesta vastaava henkilö ja tämän yhteystiedot

2.2 Muu laatimiseen osallistunut henkilöstö/asiantuntijat

2.3 Miten lapsen näkökulma ja mielipiteet huomioidaan ja lapsi on osallisena prosessissa

2.4 Miten huoltajan näkemykset huomioidaan ja miten yhteistyö järjestetään

Tähän kohtaan voidaan kirjata perheen kielelliseen, kulttuuriseen tai katsomukselliseen taustaan liittyvät toiveet ja yhdessä sovitut asiat, kuten esimerkiksi kotikielet, tulkkauspalveluiden käyttö tai miten katsomuksellisista asioista kommunikoidaan.

3. Monialainen yhteistyö

Tähän kohtaan voidaan kirjata monialaisen yhteistyön toteuttaminen, esimerkiksi lastenneuvolan tai lastensuojelun kanssa. Tähän kirjataan monialaisten toimijoiden organisaatiot, nimet ja yhteystiedot. Lisäksi kirjataan yhteisesti sovitut asiat.

Mahdollisen tuen edellyttämän yhteistyön ja palvelujen näkökulmasta huomioidaan

- yhteistyö lapsen ja huoltajan kanssa
- lapsen tuen toteuttamisen vastuut
- erityisasiantuntijoiden palvelujen käyttö
- sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden tarvittavien asiantuntijoiden antama ohjaus ja konsultaatio
- mahdollisten kuljetusten järjestelyt ja vastuut.

4. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen arviointi

Lapsen vasu tulee arvioida ja tarkistaa vähintään kerran vuodessa tai useammin jos lapsen tarpeet sitä edellyttävät. Lapsen vasua arvioitaessa arviointi kohdistuu pedagogiikan toteutumiseen, oppimisympäristöihin ja toiminnan järjestelyihin sekä mahdolliseen tuen vaikuttavuuteen ja tukitoimien toteutumiseen.

Lapsen vasun tarkistaminen perustuu lapsen vasun arviointiin yhdessä lapsen ja huoltajan kanssa. Tarkoituksena on varmistaa, että lapsen vasusta muodostuu jatkumo. Tässä osiossa tarkastellaan aiemmin laadittua lapsen vasua ja arvioidaan siihen kirjattujen tavoitteiden toteutumista. Mikäli lapsen vasua ollaan laatimassa ensimmäistä kertaa, tätä arviointia ei luonnollisesti tehdä. Lapsen vasun tavoitteita sekä niiden toteuttamista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

Tavoitteellinen ja suunnitelmallinen arviointi on keskeisessä asemassa varhaiskasvatuksen laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Henkilöstö toteuttaa arviointia jatkuvasti lapsen vasun päivittämisen välillä ja tavoitteita tarkennetaan lapsen tarpeiden muuttuessa.

1.12.2022

4.1 Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen

Mitkä toiminnalle asetetut tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet? Miten ne ovat toteutuneet? Mikä on edistänyt/estänyt tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista?

Arviointi kohdistuu toiminnan, järjestelyjen, oppimisympäristöjen ja pedagogiikan arviointiin, ei lapsen arviointiin. Arvioinnin yhteydessä henkilöstö sekä huoltaja ja lapsi pohtivat kuinka hyvin lapsen vasuun kirjatut kasvatukselle, opetukselle ja hoidolle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet ja ovatko toimenpiteet olleet tarkoituksenmukaisia. Miten kehitystä, oppimista ja hyvinvointia on edistetty?

Esimerkki: Olemme harjoitelleet pukemista yhdessä Annin kanssa siten, että henkilöstö ohjaa pukemistilannetta kuvilla ja kannustaa. Näin toimittaessa pukemistilanteet sujuvat hienosti. Jatketaan siis kuvien käyttöä.

Esimerkki: Edellisessä kirjauksessa kuvatut tukitoimet ovat olleet pääosin tehokkaita ja toimivia, joten niiden käyttöä kannattaa jatkaa. Tuen toteutumisen arviointi: Tilat kuvitettu, toiminnoissa kuvat, aina ei ole mahdollisuutta käyttää kuvia ja se heti vaikuttaa Annin toimintaan. Jatkossa vielä vahvemmin kuvia mukaan.

4.2 Lapsen tuen arviointi

Onko lapselle annettu tuki ja tukitoimenpiteet olleet toimivia ja riittäviä? Miten sovitut pedagogiset, rakenteelliset ja/tai hoidolliset tuen muodot ovat toteutuneet, ja mitkä ovat olleet niiden vaikutukset? Miten sovitut yhteistyökäytännöt ovat toteutuneet?

Lapsen tuen tarvetta sekä tuen riittävyyttä, tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta on arvioitava ja seurattava sekä lapsen vasua päivitettävä aina tuen tarpeen muuttuessa. Tuen vaikuttavuuden arviointi pitää sisällään kuvauksen tukitoimista, niiden vaikuttavuuden arvioinnista ja kehittämisestä sekä perustelut siitä, millaisista tuen toimista lapsi hyötyy ja mitkä parhaiten toteuttavat yksilöllisesti lapsen etua. Jos lapsi saa tehostettua tai erityistä tukea, tai tukipalveluita osana yleistä tukea lapsen vasua päivitetään hallinnollisen päätöksen sisällön mukaisesti.

4.3 Muut havainnot lapselle aiemmin laaditusta varhaiskasvatussuunnitelmasta

Esimerkki: Toimintaterapeutin käyntejä on peruutettu ja lapsi on ollut pitkään osallistumatta suunniteltuun kuntoutukseen.

5. Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteet ja toimenpiteet koskevat kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuutta sekä lapsen tukea.

Tähän kuvataan lapsikohtaiset pedagogisen toiminnan tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

5.1 Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet sekä niiden huomioon ottaminen

Lapsen vasuun kuvataan lapsen keskeiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet sekä tarpeet tavoitteiden asettamisen ja toiminnan suunnittelun pohjaksi.

Esimerkki: Samu on hyvin kiinnostunut rakentelusta. Isä kertoo, että rakentelee taitavasti kotona Legoista. Samulla lukukäsittelyn hahmottaminen on hidasta. Otetaan rakentelu oppimisen tueksi esimerkiksi värien nimeämisen ja lukumäärien harjoitteluun. Henkilöstö nimeää palikoiden värit ja kerrosten määrän.

Esimerkki: Elli on fyysisesti erittäin aktiivinen. Liikunta onkin hänen vahvuutensa ja hän harrastaa sirkuskoulua äidin kanssa. Elli haluaa liikkua paljon myös varhaiskasvatuspäivän aikana. Liikunnallisuus huomioidaan suunniteltaessa ryhmälle toimintaa. Liikunnallisuus huomioidaan myös siirtymätilanteissa, jolloin voidaan siirtyä esimerkiksi sammakkohyppäyspaikasta toiseen.

1.12.2022

Esimerkki: Saran ja äidin kanssa juteltiin, että Sara on innostunut rakentelemaan Duploilla, joiden värejä kertoilee innokkaasti. Suunnitellaan rakentelutoimintaa myös päiväkotiin, samalla käydään värejä ja laajemmin sanastoa (iso, pieni, takana, edessä) läpi.

5.2 Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle

Tähän kirjataan keskeiset tavoitteet henkilöstön pedagogiselle toiminnalle. Tavoitteiden asettamisessa tulee hyödyntää lapsen vahvuuksia, kiinnostuksen kohteita ja tarpeita. Tässä osassa huomioidaan lapsen orastavat taidot ja se, miten niitä voidaan edistää pedagogisella toiminnalla. Olennaista on kirjata tavoitteet lapsen kasvatukselle, opetukselle ja hoidolle. Tässä huomioidaan myös laaja-alaisen osaamisen osa-alueita ja oppimisen alueita. Lisäksi tähän kirjataan mahdolliset kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tuen kannalta merkitykselliset tavoitteet yleisessä, [tehostetussa ja erityisessä](#) tuessa.

Esimerkki: Kannustetaan Arttua osallistumaan ryhmätilanteissa. Isossa ryhmässä (kun ympärillä paljon lapsia, aikuisia, ääniä ja hälinää) Arttu on kertonut, että hän ei halua puhua. Henkilöstön kanssa kahden kesken ja leikeissä juttelee paljonkin. Artun ja huoltajien kanssa on sovittu, että harjoitellaan yhdessä rohkeuden taitoa. (esimerkki jatkuu kohdassa 5.3)

Esimerkki: Autetaan Neaa rauhoittumaan yhteisissä, istumista vaativissa tilanteissa. Nea tykkää laulaa ja osallistua koko lapsiryhmän lauluhetkiin. (esimerkki jatkuu kohdassa 5.3)

Esimerkki: (Taustatietoa: Abdullahin perhe muutti vuosi sitten Suomeen, ja lapsi on aloittanut kaksi kuukautta aiemmin varhaiskasvatuksen) Edistetään Abdullahin suomen kielen sanavaraston kehittymistä.

5.3 Toimenpiteet ja menetelmät tavoitteiden saavuttamiseksi

Tässä kirjataan konkreettiset pedagogiset toimenpiteet ja menetelmät pedagogiselle toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Menetelmät tulee kirjata niin konkreettisina, että niiden toteutumisen arviointi on mahdollista.

Esimerkki jatkuu kohdasta 5.2. Arttua kannustetaan kertomaan näkemyksensä ryhmätilanteessa esimerkiksi ensin peukku ylös – peukku alas –tyyppisesti, myöhemmin sanallisesti. Puhutaan kaikkien kanssa rohkeuden taidosta ja jännittämisestä, opetellaan kannustamaan toista. Huolehditaan, että ilmapiiri on rohkaiseva.

Esimerkki jatkuu kohdasta 5.2. Pidetään istumisen määrä minimissään ja mahdollistetaan liikkuminen toimintojen välissä, jos istuminen on välttämätöntä. Painokoiraa on kokeiltu, se vaikuttaa rauhoittavan Neaa. Kysyimme Nealta, mikä häntä auttaisi parhaiten: ”Ku mulla on se koira, se painaa tästä näin (näyttää jalkaa) ja ne ei liiku. Ei tuu vauhikas olo. Hyppiminen kans auttais.”

Esimerkki jatkuu kohdasta 5.2. Nimetään asioita ja esineitä sekä käytetään kuvia niin päivittäin toistuvissa toiminnoissa kuin myös harvinaisemmin esiintyvien sanojen yhteydessä Abdullahin suomen kielen sanavaraston kehittymiseksi. Reissuvihkoon liitettyjen kuvien myötä perhe voi käydä päivän tapahtumia äidinkielellään läpi Abdullahin kanssa kotona.

5.4 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia näkökulmia

Tässä kohdassa kirjataan tavoitteet ja menetelmät, miten edistetään monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä.

Suomea/ruotsia toisena kielenä opetetaan varhaiskasvatuksessa tavoitteellisesti ja pedagogisesti suunniteltuna kielellisten taitojen ja valmiuksien osa-alueilla lasten tarpeista ja edellytyksistä lähtien.⁷

⁷ Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, luku 4.6

1.12.2022

Tähän kohtaan voi myös kirjata kieleen ja kulttuuriin liittyviä muita tarkentavia näkökulmia pedagogisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyen esimerkiksi saamen kieleen, romanikieleen ja viittomakieleen.

5.5 Mahdolliset muut lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvät tarpeet sekä lapsen tuen toteuttamiseen liittyvät tavoitteet ja tuen muodot (pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset)

Tähän kohtaan kirjataan lapsen tukeen liittyvät tarpeet sekä **tarvittavat** pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tuen muodot. Tähän kirjataan myös mahdolliset lapselle annettavat tukipalvelut.

Lapsen vasua hyödynnetään tehtäessä hallinnollista päätöstä annettavasta tehostetusta tai erityisestä tuesta tai yleisen tuen tukipalveluista. Mikäli lapsen tuen tarvetta on arvioitu lapsen vasussa, tulee arviointi huomioida annettaessa tehostetun tai erityisen tuen hallinnollista päätöstä tai päätöstä yleisen tuen tukipalveluista. Lapsen vasua päivitetään hallintopäätöksen sisällön mukaisesti.

Kun lapsi saa varhaiskasvatuksessa tukea, hänen vasuunsa kirjataan tarvittavat asiat pedagogiikan toteuttamisen/pedagogisen toiminnan näkökulmasta:

Pedagogiset tuen muodot

- varhaiskasvatuspäivän rakenteeseen ja päivärytmiin liittyvät ratkaisut
- oppimisympäristöihin liittyvät ratkaisut
- tarvittavat erityispedagogiset menetelmät
- vuorovaikutus- ja kommunikointitavat, esimerkiksi viittomien ja kuvien käyttö
- käytännöt, miten lapsi pääsee osalliseksi vertaisryhmän toimintaa, esimerkiksi esteettömyyden huomiointi.

Rakenteelliset tuen muodot

- tuen toteuttamiseen liittyvän osaamisen ja erityispedagogisen osaamisen vahvistaminen
- henkilöstön mitoitukseen ja rakenteeseen liittyvät ratkaisut
- lapsiryhmän kokoon ja ryhmärakenteeseen liittyvät ratkaisut
- tulkitsemis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineiden käyttö
- pien- tai erityisryhmä tai muu tarvittava ryhmämuoto
- varhaiskasvatuksen erityisopettajan osa- tai kokoaikainen opetus tai konsultaatio.

Hoidolliset tuen muodot

- perushoittoon, hoivaan ja avustamiseen liittyvät menetelmät
- terveydenhoidolliset tarpeet, esimerkiksi lapsen pitkäaikaissairauksien hoitoon, lääkitykseen, ruokavalioon ja liikkumiseen liittyvä avustaminen ja apuvälineet.

Lisäksi lapsen vasuun kirjataan mahdolliset sosiaali- ja terveyspalvelut, kuten lapsen saama kuntoutus, jos se on olennaista lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisen näkökulmasta.

Esimerkki: Käytämme kuvia kaikissa toiminnoissa Eeron kanssa. Kuvat auttavat lasta keskittymään pukemiseen ja pilkkovat tekemisen pienemmiksi osasuorituksiksi.

Esimerkki: Veera osallistuu kerran viikossa varhaiskasvatuksen erityisopettajan vuorovaikutusleikkiryhmään, jossa tavoitteena on erityisesti

1.12.2022

Esimerkki: Olemme havainneet, että Annille tärkeää on erityisesti strukturoitu ympäristö sekä pysyvyys: Pilkotaan tehtävät (haastavat ensin), taataan rauhallinen työskentelypaikka (erityisesti äänet), kuvitetaan tilat ja toiminnot (varhaiskasvatuksen erityisopettaja luo yhteistyössä Annin toimintaterapeutin kanssa kuvakansion). Toistuvat rutiinit päivän aikana ja pysyvyys ryhmän henkilöstössä olisi tärkeää

5.6 Lapsen tuen toteuttamista koskeva hallintopäätös

Tähän kohtaan kirjataan päivämäärä, jos lapsen tuesta on annettu hallintopäätös. Lapsen vasuun kirjataan myös päivämäärä, jos hallintopäätös kumotaan.

Muihin huomioihin voidaan kirjata hallintopäätökseen liittyviä tarkentavia näkökulmia.

5.7 Tarkennuksia toimintakauden aikana lapsen tarpeiden mukaan

Tämän kohdan tarkoituksena on varmistaa lapsen vasuun kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen jatkuva arviointi. Jatkuvalle arvioinnille tarkoitetaan havainnoinnin ja pedagogisen dokumentoinnin avulla tarkennettavia tavoitteita ja toimenpiteitä. Jatkuvan arvioinnin avulla lapsen vasu pysyy ajan tasalla.

Esimerkki jatkuu kohdasta 5.3: Arttu on rohkaistunut jo puhumaan joitakin lauseita ryhmätilanteissa.

Esimerkki jatkuu kohdasta 5.3: Nea osallistui lauluharjoituksiin salissa ja kahden viikon ajan on malttanut istua paikallaan.

6. Muut mahdolliset lapsen varhaiskasvatuksessa huomioitavat asiat

Tähän osioon kirjataan muita huomioitavia asioita, kuten esimerkiksi päiväuniin, ruokailuun tai pukemiseen liittyvät asiat.

7. Laatimisessa hyödynnetyt asiakirjat ja suunnitelmat

Lapsen vasun laatimisessa voidaan hyödyntää muita mahdollisia suunnitelmia kuten esimerkiksi lääkehoitosuunnitelma, S2-suunnitelma.

8. Seuranta- ja arviointiajankohdat

Tähän kohtaan kirjataan huoltajan kanssa yhdessä sovittu jatkosuunnitelma ja milloin suunnitelmaa seuraavan kerran arvioidaan.